

Література

1. Бень Т.Г., Довбня С.Б. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства// Фінанси України. – 2002, № 6. – С. 53-60.
2. Економічна енциклопедія: У трьох томах, т. 1./ Редкол. С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Академія, 2000. – 864 с.
3. Шегда А., Божидарнік Т. Стратегія розвитку підприємництва в умовах перехідної економіки України// Підприємництво, господарство і право. – 2002, № 5. – С. 102-105.

УДК 336.2

Магістр Є.В. Костецька¹ – Львівська КА

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ФІРМИ ТА ЇЇ ПРОДУКЦІЇ ЯК ВАЖЛИВІ ПОКАЗНИКИ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Конкурентоспроможність – здатність діяти в умовах ринкових відносин і отримувати при цьому прибуток, достатній для науково-технічного вдосконалення виробництва.

Як правило, конкурентоспроможним є підприємство (фірма), що здатне тривалий час залишатися прибутковим в умовах відкритої ринкової економіки.

Master E.B. Kostetska – Commercial Academy of Lviv

Competitiveness of firm and product as one of important indexes of enterprise activity estimation in the conditions of market economy

A competitiveness is a power to operate in the conditions of market relations and get thus profit sufficient for perfection scientific and technical of production.

As a rule, competitive there is an enterprise (firm), that clever to remain long time to profitable in the conditions of open market economy.

Поняття конкурентоспроможності фірми містить у собі великий комплекс економічних характеристик, які визначають стан фірми на галузевому ринку (національному або світовому). Цей комплекс може містити характеристики товару, які визначаються сферою виробництва, а також фактори, що формують у цілому економічні умови виробництва і збуту товарів підприємства.

Необхідно зауважити, що конкурентоспроможність продукції і конкурентоспроможність фірми-виробника продукції є як частина і ціле. Можливість компанії конкурувати на визначеному товарному ринку безпосередньо залежить від конкурентоспроможності товару і сполуки економічних засобів діяльності фірми, надаючи перевагу в умовах конкурентної боротьби.

Таким чином, конкурентні позиції фірми на ринку залежать також від тієї підтримки, яку фірма отримує з боку національних державних органів й інших організацій шляхом надання гарантій експортних кредитів, їх страхування, звільнення від податків, надання експортних субсидій, забезпечення інформацією про кон'юнктуру ринку та ін.

Як правило, конкурентоспроможним є підприємство (фірма), що здатне тривалий час залишатися прибутковим в умовах відкритої ринкової еконо-

¹ Наук. керівник: доц. І.А. Маринич, канд. екон. наук – Львівська КА

міки. Необхідно зауважити, що до кола показників, які визначають конкурентоспроможність фірм, зараховуються:

- частка на внутрішньому і світовому ринках;
- чистий дохід на одного зайнятого;
- чисельність зайнятих;
- кількість основних конкурентів.

Вважають, що закордонні дослідники класифікують і визначають для всіх рівнів цінову і структурну конкурентоспроможність. Остання, іноді окреслюється як "конкурентоспроможність за обсягом", або "загальна конкурентоспроможність підприємств". Відділення цього типу конкурентоспроможності відображає той об'єктивний процес, коли міжнародна конкуренція переміщується із цінової сфери у сферу, де конкурують національні умови виробництва. Іншими словами, структура конкурентоспроможності є інтегральним поняттям, в якому відображається виробничий, технологічний, експортний потенціал національної економіки.

Варто зауважити, що у практиці проведення оцінки конкурентоспроможності, в основному, аналізуються технічні параметри (наприклад, показники потужності, вантажопідйомність, надійність і тип), менше уваги приділяється економічним показникам, таким як ціна, витрати виробництва, вартість споживання, ефективність експорту тощо. За однією з наявних методик рівень конкурентоспроможності товару визначається як співвідношення продажно́ї ціни експортного товару до "еталонної ціни", або середньозваженої ціни аналогічного товару, який користується найбільшим попитом на даному ринку.

У практиці закордонних фахівців відомі спеціальні індикатори та методи визначення цінової конкурентоспроможності за певний період. Визначення цінової конкурентоспроможності на внутрішньому національному ринку, як правило, проводиться шляхом порівняння цін внутрішнього ринку і цін імпортованих товарів, або світових цін. На зарубіжному ринку зіставляються три показники: витрати виробництва в національній валюті; обмінні курси валют; розміри прибутків (різниця між продажною ціною на ринку і витратами виробництва).

Неабияку роль у визначенні КС (конкурентоспроможності) продукції відіграє кон'юнктурна інформація. Велике значення мають показники темпів зростання продажу, частка ринку та темпи її зростання, обсяги експорту, тощо. Важливе значення має аналіз витрат обігу, який обчислюється шляхом відношення величини збутових витрат до розміру прибутку. Аналіз витрат обігу дає змогу викрити невиробничі витрати по всій системі товарного руху від продавця до покупця.

Таким чином, оцінка КС фірми на конкурентному ринку, або його сегменті, побудовані на ретельному аналізі технологічних, виробничих, фінансових та збутових можливостей фірми. Вона є останнім етапом маркетингового дослідження та покликана з'ясувати потенційні можливості фірми і заходи, які фірма повинна вжити для забезпечення КС позицій на конкурентному ринку.

Результати досліджень беруться за основу під час розроблення стратегії фірми, її технічної, асортиментної та збутової політики. Проведення економічного дослідження та використання великого набору показників неможливе без використання комп'ютерної техніки.

УДК 339.727.22

Аспірт. С.М. Лакіш¹ – Львівський НУ ім. Івана Франка

РОЛЬ РЕГІОНІВ У РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Розглядаються проблеми формування стратегії регіональної політики, основне завдання якої спрямоване на залучення іноземних інвестицій та їх роль у розвитку національної економіки.

Doctorate S.M. Lakish – Lviv National University after Ivan Franko

Role of the regions in national economics development

Article is dedicated to the issues of foreign investment development in Ukraine. The background on the necessity of the corresponding regulations concerning involvement of the foreign investments is presented as subject of studies.

В умовах поглиблення ринкових реформ в Україні все більш очевидно стає необхідність впровадження нових технологій та збільшення обсягів виробництва підприємствами конкурентоспроможної продукції. Однак нестача грошових ресурсів гальмує спроби розширити і оновити вітчизняне виробництво. Особливо значні за обсягом інвестиції потребують тривалих термінів фінансування. Практика показує, що вирішити ці проблеми можна шляхом формування ефективного механізму залучення іноземного капіталу з метою ринкового реформування та модернізації економіки регіону та країни загалом. Проте необхідно враховувати позитивні і негативні сторони залучення іноземних фінансових коштів та прогнозу оцінку доцільних для регіону обсягів іноземних інвестицій за основними напрямками їх використання. Важливо також опиратись на узагальнення досвіду наявних в інших країнах систем залучення іноземних інвестицій, на можливе реформування та економічне піднесення економіки регіонів задля раціонального використання в Україні окремих ефективно діючих її елементів фінансування важелів.

Загальнодержавна політика формування сприятливого інвестиційного клімату в цілому має забезпечити узгодження інтересів держави та регіонів з урахуванням наявного співвідношення пропозиції і попиту на ринку капіталів, реальних можливостей країни і регіонів та створити такі умови діяльності суб'єктів господарювання, які були б привабливішими від тих, що пропонують інші потенційні країни-імпортери капіталів.

У безпосередньому залученні інвестицій в регіони України, як відомо, важлива роль належить самим регіонам. Їхня інвестиційна привабливість визначається дією системи чинників як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру. До об'єктивних можна зарахувати соціально-економічні особливості інвестиційної привабливості регіонів, основні напрямки структурної трансфор-

¹ Наук. керівник: проф. О.М. Ковалюк, д-р екон. наук – Львівський НУ ім. Івана Франка